

Svar på Motion från Per-Arne Frisk - Timrå kommun bör anställa äldreomsorgsläkare

Bakgrund

Per-Arne Frisk (S) föreslår i motion, daterad den 6 augusti 2020; Fullmäktige att tilldela medel och uppmana socialnämnden att stärka vården genom: - Att med uttalad vilja undersöka möjligheten att anställa "äldreomsorgsläkare".

Socialnämndens svar på motionen

Ansvarsfördelning kommun och region

Regionernas respektive kommunernas ansvar för hälso- och sjukvård följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), förkortad HSL. Det övergripande ansvaret åligger regionerna, inklusive det fulla ansvaret för insatser från läkare. Kommunernas ansvar är begränsat till insatser upp till och med sjuksköterskenivå och innefattar bl.a. hälso- och sjukvård åt äldre personer i särskilt boende, personer med funktionsnedsättning och i dagverksamhet.

De allra flesta kommuner har därutöver tecknat avtal med sin region om att överta regionens ansvar för den så kallade hemsjukvården. Hemsjukvård kan ges i både ordinärt och särskilt boende och omfattar såväl medicinska insatser och rehabilitering som omvårdnad.

Inom den kommunala hälso- och sjukvården arbetar flera legitimerade professioner. Kommunerna får bl.a. anställa sjuksköterskor men får som huvudregel inte anlita behandlande läkare. I stället är regionerna skyldiga att avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård i bland annat särskilt boende och inom hemsjukvården i de fall som denna övertagits av kommunen. Detta förhållande regleras genom avtal mellan huvudmännen. Först om regionen inte uppfyller sina skyldigheter att tillhandahålla läkare enligt avtal, har kommunen rätt att på egen hand anlita läkare och få ersättning för sina kostnader från regionen. Kommunerna har dock alltid möjlighet att anställa eller anlita läkare i stabs- eller ledningsfunktion som stöd i till exempel planering eller utbildning.

I Västernorrland finns avtal om läkarmedverkan mellan regionen och länets sju kommuner. Avtalet reglerar hur läkarmedverkan ska se ut på särskilda boenden samt läkarmedverkan för patienter som tillhör hemsjukvården.

Coronakommissionen

Regeringen beslutade, efter överläggningar med riksdagens partier, den 30 juni 2020 att tillsätta en kommission med uppdrag att utvärdera regeringens, förvaltningsmyndigheternas, regionernas och kommunernas åtgärder för att begränsa spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 och spridningens effekter. Kommissionen, som antagit namnet Coronakommissionen, har överlämnat delbetänkandet "Äldreomsorgen under pandemin (SOU 2020:80)".

Kommissionens bedömning gällande läkarmedverkan

- Det bör vara möjligt för kommuner att anställa läkare. Även om kommunerna får denna befogenhet, är det nödvändigt att regionerna säkerställer tillgång till de läkarresurser som äldreomsorgen kräver, inom ramen för primärvården, genom mobila läkarteam eller på annat sätt.
- Kommunerna måste bli en bättre kravställare gentemot regionerna i fråga om tillgången till läkarinsatser i äldreomsorgen och regionerna måste bli bättre på att leva upp till sina skyldigheter.

Äldreomsorgslag

En särskild utredare får i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag. Begreppet äldreomsorg behöver definieras och verksamheten ges ett tydligare uppdrag och innehåll. Den pågående covid-19-pandemin har visat att patientsäkerheten inom den kommunala vården brister. Utredaren ska bland annat:

- föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen (2001:453) med särskilda bestämmelser om vård och omsorg om äldre och som bl.a. innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan,
- överväga och vid behov lämna förslag som stärker tillgången till medicinsk kompetens inom äldreomsorgen, samt vid behov på den kommunala ledningsnivån

Målsättningen är att åstadkomma långsiktiga förutsättningar för äldreomsorgen och att tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll samt säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens inom äldreomsorgen.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022.

Timrå kommun idag

Under våren och sommaren 2020 har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomfört en granskning angående läkarmedverkan på särskilda boenden under

Corona-pandemin. Efter genomförd journalgranskning har Regionen svarat på kritiken som framkom i samband med IVO:s granskning.

I Timrå kommun har vi efter IVO:s granskning haft en lokal samverkan med Primärvården/Premicare om hur läkarmedverkan ska stärkas.

Idag fungerar läkarmedverkan på särskilt boende enligt följande:

Akut behov av läkarkontakt, kommunens sjuksköterska når läkare via eget journummer till Hälsocentralen när den är öppen.

När Hälsocentralen är stängd finns ett jourtelefonnummer speciellt avsett för kommunens sjuksköterskor.

Via funktionsbrevlåda kan sjuksköterskan på särskilda boenden kommunicera med patientansvarig läkare vad gäller rådgivning, behandling, provtagning med mera, som inte är av akut karaktär.

Hembesök hos patient på särskilt boende planeras i samverkan med patientansvarig läkare, och tid bokas för besök.

Kommunens sjuksköterska har även möjlighet att boka telefonsamtal så att närstående till patienter på särskilt boende kan få samtala med patientansvarig läkare.

Ett samverkansprojekt kallat Digga är under uppbyggnad med fokus på digital läkarmedverkan, och i Timrå kommun kommer en pilotgrupp att starta i maj 2021.

God och nära vård

Kommunerna i Västernorrlands län och Region Västernorrland avser att tillsammans med varandra, med invånarna och med andra aktörer som vill och kan, gemensamt utveckla en god och nära vård i vårt län.

Sammanfattande bedömning

Idag finns en fungerande samverkan i Timrå kommun, en pågående utredning om Äldreomsorgslag samt en uttalad avsikt av länets samtliga kommuner och regionen om att jobba med omställningen till en god och nära vård.

Om kommunen ska anställa egen äldrevårdsläkare finns det många delar som behöver utredas, t ex tillgång till Regionens journalsystem, remissförfarandet, samt vem som kan ta det medicinska ansvaret då kommunen inte har någon chefsläkare.

Att som enskild kommun ta en egen väg och anställa läkare i kommunen är inte något som vi förordar mycket beroende på det stora omställningsarbete som pågår inom God och nära vård och samt utredningen om äldreomsorgslag.